

หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว

ประวัติหลวงปู่บุญ ขนฺธโชติ วัดกลางบางแก้ว

หลวงปู่บุญ เกิดที่ ตำบลบ้านนางสาว อำเภอตลาดใหม่ เมืองนครชัยศรี มณฑลนครชัยศรี ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นบ้านตำบลท่าไม้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนในปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันจันทร์ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๘ ปีวอก จุลศักราช ๑๒๑๐ สมฤทธิศก เวลาใกล้รุ่ง ตรงกับวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๓๙๑ อันเป็นปีที่ ๒๕ แห่งแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) บิดาชื่อเส็ง มารดาชื่อลิ้ม หลวงปู่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๖ คน ท่านเป็นบุตรชายหัวปี มีน้องชาย และน้องสาว ๖ คน คือ นางเอม นางบาง นางจัน นายปาน และนางคง

พระวินัยกิจโกศล (ตรี) เจ้าอาวาสวัดกัลยาณมิตร พ.ศ. ๒๔๖๔ - ๒๔๘๙

พระวินัยกิจโกศล (ตรี จนุทสโร ปธ.๗) อดีตเจ้าอาวาสวัดกัลยาณมิตรวรรมหาวิหาร ท่านได้
บันทึกไว้ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ใน หนังสือ บุญวิธี ว่า

เมื่อยังเยาว์เป็นไข้หนักถึงแก่สลบไม่หายใจ พวกผู้ใหญ่เข้าใจว่าตายเสียแล้ว ระหว่างที่
จัดแจงจะเอาไปฝังกันได้กลับฟื้นขึ้นมา จึงได้รับการรักษาพยาบาลต่อมาจนหายเป็นปกติ บิดา
มารดาได้ถือเอาเรื่องหายจากไข้ ครั้งนั้นเป็นนิมิตดี จึงให้ชื่อว่า บุญ

ใน สมัยที่หลวงปู่บุญยังเยาว์วัยอยู่ บิดามารดาได้ย้ายบ้านจากบ้านตำบลนางสาวไปอยู่ที่ตำบล
บางช้างประกอบอาชีพทำนา ต่อมาบิดาท่าน ได้เสียชีวิตลงเมื่ออายุท่านได้ ๑๓ ปี ป้าของ

ท่านซึ่งมีความคุ้นเคยกันดีกับท่านปลัดทอง วัดคงคาราม จึงพาท่านไปฝากให้ศึกษาเล่าเรียนกับ พระปลัดทอง วัดคงคาราม (วัดกลางบางแก้ว) เมื่อท่านปลัดทองมองเห็นบุคลิกลักษณะของ ท่านก็หยั่งรู้ได้ทันทีว่าเป็นผู้มีบุญ สมชื่อ และมีความสามารถที่จะศึกษา ได้กระจำงแจ้่งทำความ เจริญให้กับพระพุทธศาสนาต่อไป จึงได้ขอท่านกับโยมป้าว่า ขอให้อยู่กับท่านปลัดทองตลอดไป หลังจากนั้นท่านปลัดทองจึงได้สั่งสอนทางคัมภีร์มูลบทสรวรพกิจสนธิมูลกัจจายน์ ภาษาไทย และภาษาขอมให้ จนหลวงปู่บุญมีความเชี่ยวชาญชำนาญดี เพราะมีปัญญาไวเรียนสิ่งใดก็รู้แจ้่งแท้ตลอดในเวลาอันรวดเร็ว

จน อายุได้ ๑๕ ปี ก็สามารถท่องบทสวดมนต์ได้มากมาย ท่านปลัดทองจึงได้บรรพชา ให้ เป็นสามเณร เพื่อศึกษาคันถุระ และวิปัสสนาธุระ ซึ่งท่านปลัดทองก็พยายามฝึกฝน

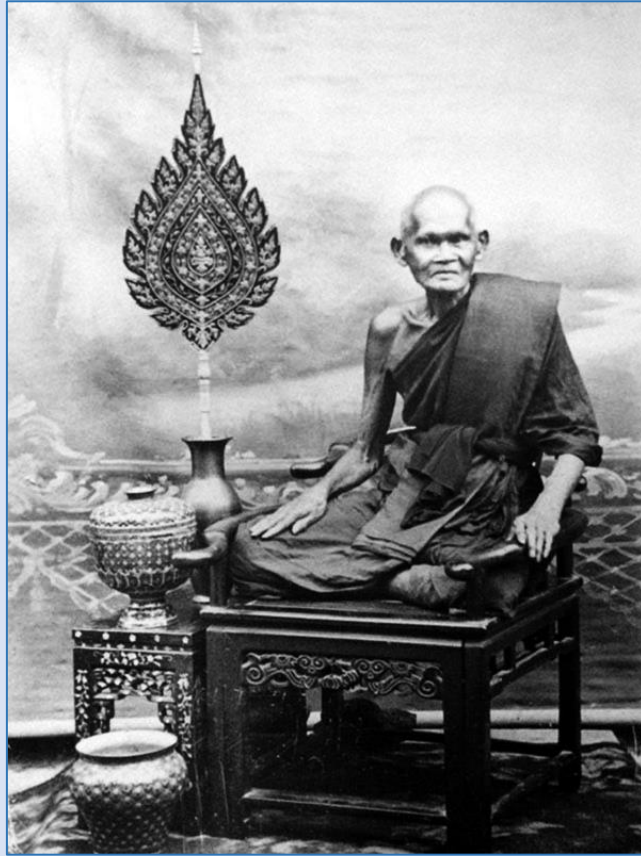

จนหลวงปู่บุญมีความคล่องแคล่ว จนอายุท่านได้ ๑๙ ปี ก็เกิดเจ็บป่วยหนัก รักษาเท่าใดก็ไม่หาย ท่านปลัดทองจึงได้ตรวจชะตาของท่านดูก็ทราบว่าเป็นอย่างไร จึงได้บอกหลวงปู่บุญ ซึ่งตอนนั้นยังเป็นเณรบุญว่า จะต้องลาสิกขาจากสามเณรเสียก่อน แล้วกลับไปรักษาตัวกับมารดา เมื่ออายุครบด้วย ๒๒ ปี โรคาจะหาย จึงจะมาอุปสมบทต่อไปได้ เล่าว่าครั้งนั้นสามเณรบุญถึงกับน้ำตาไหล เพราะจิตใจฝักฝังไว้ในเพศบรรพชิตเป็นมั่งคั่งแล้ว มียากจะลาไป แต่ก็มั่นใจเรื่องในท่าน อาจารย์ปลัดทองที่ได้พยากรณ์เอาไว้ว่าจะกลับมา

หลวงปู่บุญท่าน จึงได้ครองฆราวาสรักษาร่างกายจนกว่าจะหายเป็นปกติดี ก็อายุ ๒๒ ปี ตรงตามคำพยากรณ์ของท่านปลัดทอง นับว่าท่านปลัดทององค์นี้ มีปรีชาทางญาณหยั่งรู้ลึกซึ้งมาก เสียตายที่มีอาจเขียนประวัติท่านได้ เรื่องราวของท่านผู้รู้เสียชีวิตไปหมดแล้ว มีเรื่องเล่าว่า

ท่านปลัดทองนั้นมือภินิหารมากเรื่องหนึ่ง ควรบันทึกไว้เพราะต่อไปจะสูญหาย คือ วัดกลางบางแก้วนั้นอยู่ติดแม่น้ำนครชัยศรี ปีไหนน้ำมากก็ท่วมบริเวณวัดทั้งหมด แต่เมื่อครั้งท่านปลัดทองอยู่น้ำไม่เคยท่วมวัดให้ได้รับความเสียหายเลย ท่านจะนำทรายมาเสกแล้วให้ลูกศิษย์เอาไปโรยไว้รอบ ๆ วัด เมื่อน้ำเหนือหลากมา ท่านจะเข้าไปนั่งในโบสถ์ ทำการสะกดน้ำ มิให้ไหลเข้ามาท่วมวัดได้ เรื่องนี้ผู้เฒ่าแห่งแม่น้ำนครชัยศรีเล่าให้ฟัง นับว่าบารมี และ กฤตยาคมของท่านปลัดทองนั้นสูงส่งจริง ๆ

อีกเรื่องหนึ่งคือ ท่านสามารถระเบิดน้ำลงไปปักเสาศาลาทำน้ำของวัดได้โดยจิวรไม่เปียก โดยยกเสาได้เพียงองค์เดียว คือทำของหนักให้เบาได้นั่นเอง วิชานี้ภายหลังหลวงพ่ोज้อยวัดบางช้างเหนือได้เสกมิตโยนลอยน้ำได้ คงได้วิชาจากท่านปลัดทอง เพราะวัดอยู่ไม่ห่างกันมาก และหลวงพ่ोज้อยเป็นพระรุ่นราวคราวเดียวกันกับหลวงปู่บุญ

เมื่อหลวงปู่บุญท่านอายุได้ ๒๒ ปี หายจากโรคภัยไข้เจ็บ จึงได้เข้าอุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดกลางบางแก้ว ซึ่งท่านเคยบรรพชาเป็นสามเณรมาก่อน และเล่าเรียนวิชามากับพระปลัดทอง เมื่อวันจันทร์ เดือน ๘ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ปีมะเส็ง จุลศักราช ๑๒๓๑ เวลาบ่าย ตรงกับวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๑๒ โดยมีพระอันดับ ๓๐ รูป พระปลัดปาน เจ้าอาวาสวัดตุ๊กตา เป็นอุปัชฌาย์ พระปลัดทอง เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว พระอธิการทรัพย์ วัดจิวราย พระครูปริมาณุรักษ์ วัดสุประดิษฐาราม และ พระอธิการจับ วัดท่ามอญ ร่วมกันแบ่งภาระหน้าที่ในการให้สรณาคมน์ กับศีลและการสวดกรรมวาจา การที่มีพระอาจารย์ร่วมพิธีถึง ๔ องค์ก็ด้วย พระเถระเหล่านี้เป็นที่เคารพนับถือของโยม หลวงปู่บุญ จึงต้องนิมนต์ทั้งหมด เมื่ออุปสมบทแล้วได้ฉายาว่า ขนฺธโชติ

หลังจากอุปสมบทท่านได้ศึกษา คัมภีร์ วิปัสสนาธุระ และ พุทธาคม กับ พระปลัดทอง และ พระปลัดปาน ผู้เป็นอุปัชฌาย์ของท่าน พระปลัดทองและพระปลัดปานนั้นท่านเป็นสหายกัน เล่ากันว่า เป็นพระที่มีเวทย์วิทยาคมแกร่งกล้าทั้งคู่

ในเรื่องของพระปลัดปาน เจ้าอาวาสวัดตุ๊กตา บางกระบือ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พระครูธรรมวิจารณ์ (ชุ่ม ธรรมทินนโก) เจ้าอาวาสวัดศรีสุदारาม (วัดชีปะขาว) บางกอกน้อย ขณะที่ท่านอายุ ๘๗ ปี ได้เล่าให้ อาจารย์ตรีเยี่ยมปวย (พันเอกพิเศษประจัญ กิตติประวัติ) ฟังว่า หลวงปู่บุญท่านนั้นได้เล่าเรียนและถ่ายทอดเวทย์วิทยาคมจากพระปลัดปานไว้ได้ทั้งหมด และ ศิษย์ของพระปลัดปานอีกองค์หนึ่งคือ พระธรรมปิฎก (น่วม จนฺทสุวณฺโณ) วัดสระเกศ กรุงเทพฯ

พระปลัดปานวัดตุ๊กตาองค์นี้ ท่านได้สร้างลูกอมไว้มีความศักดิ์สิทธิ์ทางเมตตามหานิยมมาก ลักษณะเป็นเม็ดกลมเนื้อแน่นเป็นมันวาวสีชมพูอ่อน หากใครเคยพบหรือมีอยู่จงเก็บไว้ให้ดี เพราะยอดเยี่ยมทางเมตตามาก

พระธรรมปิฎก (น่วม) เจ้าอาวาสวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร พ.ศ. ๒๔๕๕ - ๒๔๖๗

อภินิหารของพระปลัดปานมีเรื่องเล่ากันว่า ท่านมีเมตตาบารมีสูงมาก ขนาดมี นก กา เหยี่ยว มาอาศัยทำรังอยู่ที่ต้นมะขวิดภายในวัดเต็มไปหมด ถึงเวลาเช้าท่านฉันเสร็จแล้ว จะนำอาหารไปให้นกกิน ท่านสามารถเรียกอีกาและเหยี่ยว ซึ่งเป็นนกที่ไม่มีเสียงดังง่าย ๆ มาเกาะบนมือแล้วลูบหัวเล่นได้

นอกจากนั้นยังเล่ามาว่า พระปลัดปานสำเร็จวิชาทางเรียกเนื้อ เรียกปลา คือ ใช้พระคาถามหาจินตามณีมนตราคม ได้เชี่ยวชาญเกิดผลศักดิ์สิทธิ์นั่นเอง เพราะท่านสามารถเรียกปลาในคลองบางแก้ว ซึ่งอยู่หน้าวัดให้ขึ้นมาเต็มไปหมดในงานกฐินเพื่อให้ชาวบ้านได้ชมกัน นับว่าท่านเป็นเถรอาจารย์ที่น่าศึกษามากอีกองค์หนึ่ง เสียอายุที่คนเก่า ๆ ที่พอจะรู้เรื่องดีได้สูญสิ้นไปหมดแล้ว

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (แพ ตีสูสเทโว)

พระองค์ที่ 12 ระหว่างพ.ศ. 2481-2487

ตั้งนั้นการศึกษาทางด้านวิปัสสนาธุระและเวทย์วิทยาคมของหลวงปู่บุญนั้น ท่านจึงได้รับการถ่ายทอดจากพระปลัดทองและพระปลัดปานเป็นหลัก และนับว่าหลวงปู่บุญเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ทางนี้โดยตรง เพราะเล่ากันว่าท่านสามารถทำของได้ศักดิ์สิทธิ์ และเชี่ยวชาญทางวิปัสสนาธุระตั้งแต่อายุยังน้อย เคยแสดงอภินิหารและความแก่กล้าทางวิปัสสนาให้ สมเด็จพระสังฆราช (แพ ตีสูสเทวเถระ) ได้เห็นเมื่อครั้งที่ สมเด็จฯ ยังเป็น พระพรหมมุนีซึ่งทรงยกย่องโปรดปรานหลวงปู่บุญเป็นพิเศษในฐานะเพื่อนสนิทสมเด็จพระสังฆราช (แพ ตีสูสเทโว)

ส่วนเรื่องการรุดงค์วัตรนั้นจากการสืบเรื่องราวโดยละเอียดแล้ว ปรากฏว่าในชีวิตของ หลวงปู่เคยออกรุดงค์วัตรหลายครั้ง ครั้งละนาน ๆ จนมีความชำนาญ เมื่อพระภายในวัดและ ละแวกวัดใกล้เคียงในสมัยนั้นจะออกรุดงค์ จะต้องไปขอขึ้นรุดงค์กับท่านและท่านสามารถ ค้ำครองพระที่ออกรุดงค์ให้สามารถเดินทางได้ด้วยความปลอดภัย และหยั่งรู้ทุกขณะด้วยญาณ วิธีอันแก่กล้าของท่าน

ครั้งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๑๘ พระปลัดทอง อาจารย์ของหลวงปู่บุญก็มรณภาพ ทางอุบาสก อุบาสิกาที่นิมนต์พระอาจารย์แจ้เป็นเจ้าอาวาส จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๒๘ พระอาจารย์แจ้ซึ่ง ชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อแก่ มรณภาพลง เพราะท่านชรามากแล้ว ทางอุบาสกอุบาสิกา และกรรมการวัด ตลอดจนชาวบ้านที่เห็นการปฏิบัติของหลวงปู่บุญเป็นที่น่าเลื่อมใส จึงได้ร่วมใจ กันนิมนต์ ให้ท่านเป็นเจ้าอาวาสสืบแทน ดังนั้น ทางคณะสงฆ์ซึ่งเห็นชอบด้วย จึงได้แต่งตั้งหลวง ปู่บุญให้เป็นเจ้าอาวาส เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๒๙ ขณะนั้นท่านมีอายุพรรษาได้ ๑๖ จึงได้ปกครองดูแล สืบต่อจากพระอาจารย์แจ้เป็นต้นมา

หลวงปู่บุญเป็นพระที่หนักในทางวิปัสสนากรรมฐาน ดังนั้นเมื่อได้ปกครองดูแลพระเณร ในวัดจึงได้อบรมทั้งทางคันถธุระและวิปัสสนาธุระให้แก่บรรดาลูกศิษย์ทั่วไป ซึ่งก็ปรากฏว่ามี ฆราวาสจำนวนมาก ให้ความสนใจเข้ามาเรียนวิปัสสนากับท่านจำนวนไม่น้อย จนภายหลังหลวง ปู่ได้จัดสถานที่สำหรับฝึกสอนวิปัสสนาขึ้นโดยเฉพาะ เป็นศาลาทรงแปดเหลี่ยมขนาดใหญ่อยู่ หน้าวัดแถบด้านเหนือใกล้แม่น้ำ ซึ่งในสมัยนั้นนับว่ามีทำเลเหมาะสม เพราะใกล้แม่น้ำลมพัด เย็นสบาย ศาลาดังกล่าวนี้ได้มีสืบมาจนถึงทุกวันนี้

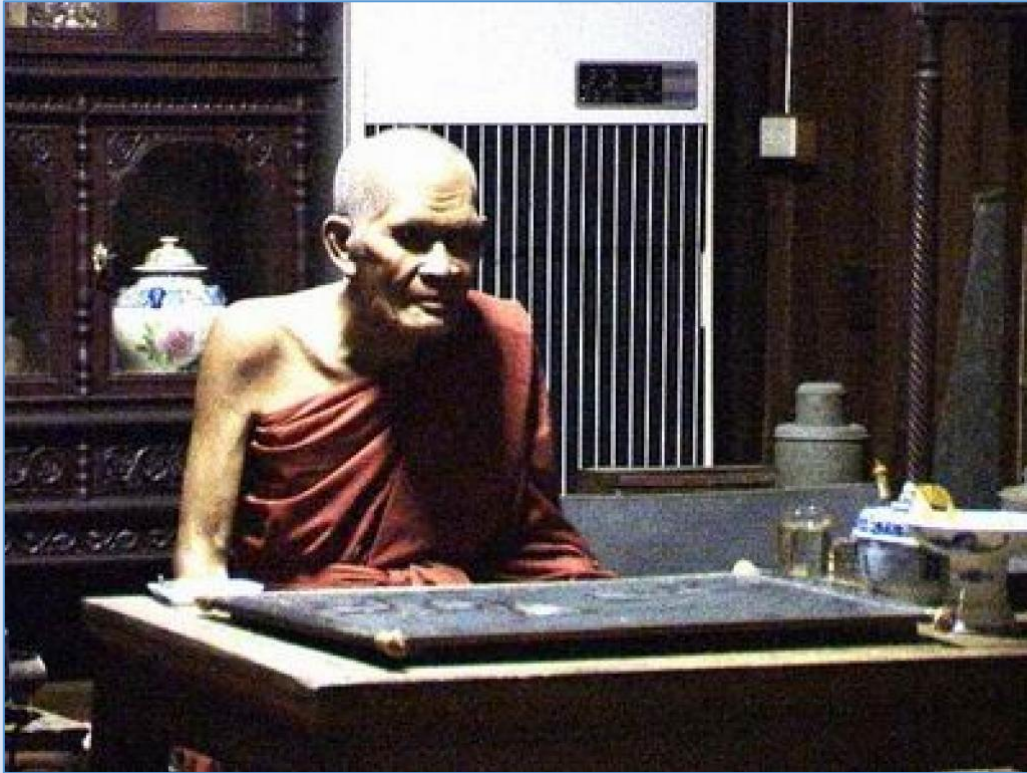
พระพุทธรวิถีนายก (เพิ่ม ปุณฺณวสโน)
เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว พ.ศ.2481-2526

ภารกิจที่หลวงปู่เคร่งครัดปฏิบัติมิได้ขาดจวบจนชราภาพ คือ การลงกระทำอุโบสถทุกวัน
เช้าและเย็นและหลังจากเสร็จจากบทสวดมนต์แล้ว ท่านจะทำการหยิบยกข้อธรรมขึ้นมาแจก
แจกอธิบายในพระอุโบสถ เพื่อให้พระภิกษุและสามเณรมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เว้นแต่ในช่วงที่
ท่านต้องไปธุระกิจที่อื่นเท่านั้น ท่านก็จะมอบให้พระอื่นทำหน้าที่แทนก่อน กิจวัตรข้อนี้สืบต่อมา
จนกระทั่งหลวงปู่เพิ่มก็ได้ปฏิบัติตาม จนภายหลังหลวงปู่เพิ่มชราภาพมากท่านจึงได้แต่สวดมนต์
อยู่แต่เฉพาะในกุฏิของท่าน

ด้วยความสามารถ ซึ่งเอกอุคมด้วยกฤตยาคมและอำนาจญาณอันแก่กล้าของหลวงปู่ท่าน สามารถคลี่คลายอธิกรณ์ ซึ่งเกิดขึ้นในคณะสงฆ์ปกครองได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มี พระภิกษุสามเณรองค์ใดกล้ากล่าวเท็จกับท่าน เมื่อท่านเรียกเข้ามาสอบสวนทวนความ การให้การจะเป็นจริงทุกสิ่งอัน นอกจากนั้น ตบะเดชะของท่านยังเร้นไว้ด้วยอำนาจอันเข้ม คนรุ่นเก่ายุค นั้นเล่าลือกันสืบมาจนทุกวันนี้ว่า ไม่มีใครเลยที่กล้าสบตากับท่านได้ ทั้งนี้โดยแท้แล้วท่านไม่ใช่ เป็นคนดุ แต่ท่านมีเมตตาธรรมใจคอเอื้อเฟื้อกว้างขวาง เพียงแต่อำนาจและตบะของท่านโดยแท้ ที่แก่กล้า

ด้วยคุณงามความดีและปรีชาสามารถของหลวงปู่ จึงได้รับพระราชทานโปรดเกล้าให้เลื่อนสมณศักดิ์ขึ้นเป็น พระครูชั้น สัญญาบัตรที่ พระครูพุทธวิถีนายก และเลื่อนฐานะตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็น ประธานกรรมการคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ ขณะนั้นท่านมีอายุพรรษาได้ ๔๙ พรรษา ในโอกาสนี้เองที่บรรดาศิษย์ได้จัดงานฉลองกันเป็นการใหญ่ ปรากฏว่า สมเด็จพระสังฆราช (แพ) ครั้งที่เป็น พระพรหมมุนี ได้มาร่วมงานโดยมี พระครูวินัยกิจโกศล (ตรี ปธ. ๗) เจ้าอาวาส กัลยาณมิตร ในครั้งนั้นมาเป็นแม่งาน มีพระภิกษุจากอารามต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐม สมุทรสาครและสุพรรณบุรีมาร่วมงานฉลองศักดิ์หลวงปู่บุญเป็นจำนวนมากมาย เล่ากันว่าต้อง จัดหาที่พักให้หลายวัดบริเวณใกล้เคียงแน่นเต็มไปหมด แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาเลื่อมใสที่ ประชาชนและพระภิกษุสามเณร ในจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรีที่มีต่อท่าน อย่างท่วมท้น

รูปปั้นของหลวงปู่บุญ ภายในพิพิธภัณฑสถานพระพุทธรวิถีนายก

สาธุศิษย์ของหลวงปู่บุญนั้นมีมากมาย ที่ได้ผ่านการอบรมสั่งสอนออกไปบางองค์ก็ครองเพศบรรพชิตอยู่มีชื่อเสียง กิตติคุณโด่งดัง บางคนก็ลาสิกขาออกไปประกอบอาชีพเจริญรุ่งเรืองอยู่จนบัดนี้ก็จำนวนไม่น้อย แต่ก็เป็นการยากที่จะมาลำดับกล่าวไว้ในที่นี้

ครั้งถึงวันจันทร์ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๕ ปีชวด ตรงกับวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ เวลาเช้ามีชาวบ้านมาทำบุญถวายอาหารหลวงปู่บุญเป็นอันมาก เพราะเป็นวันพระ ขึ้น ๘ ค่ำ หลวงพ่อวงษ์ วัดเสน่หา ได้มาเยี่ยมท่านแต่เช้าและหลวงปู่บุญท่านออกมารับพระเคนเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มฉันอาหาร เมื่อฉันอาหารเสร็จจึงเข้ากุฏิทำการสวดมนต์ต่อหน้าที่บูชาซึ่งท่านปฏิบัติอยู่เป็นประจำ แต่แปลกตรงที่ว่าเมื่อท่านสวดมนต์แล้วท่านกลับมานั่งสมาธิต่ออีกเป็นเวลานาน คล้ายจะปลุกเสกอะไรสักอย่าง หลวงปู่เพิ่มเล่าว่า ธรรมดาท่านจะนั่งตอนกลางคืนหรือในพระอุโบสถแต่วันนั้นท่านนั่งที่หน้าโต๊ะพระเป็นเวลานาน เมื่อออกจากวิปัสสนาแล้วท่านได้เรียกหลวงปู่เพิ่ม

เข้าไปบอกว่ามีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง หลวงปู่เพิ่ม*บอกว่าจะไปนำยามาถวายท่าน ท่านว่าไม่ต้อง จากนั้นท่านก็มีอาการคล้ายถ่ายท้อง แล้วเรียกหลวงปู่เพิ่มเข้าไปหาอยู่ที่จำวัดพร้อมกับหลวงพ่อวงศ์ บอกให้หลวงพ่อวงศ์จุดเทียนที่โต๊ะบูชาพระ หลวงพ่อวงศ์ก็พยายามจุดเทียนทั้งคู่ พอเทียนติดก็ปล้นก็ลมกระโชกมาทำให้เทียนดับ หลวงพ่อวงศ์ก็จุดใหม่ลมก็กระโชกมาดับทั้งสามครั้ง เมื่อจะจุดครั้งที่สี่นั่นเอง ท่านก็โบกมือห้ามเอาไว้ จากนั้นท่านก็ประสานมือทั้งสองข้างไว้บนหน้าอก ละทิ้งสังขารไปอย่างสงบเฉกเช่นผู้ล่วงความทุกข์ทั้งมวลทิ้งปริศนาเอาไว้ว่า เทียนที่จุดไม่ติดทั้งสามครั้งนั้นคือ สังขารมีมาถึงจุดดับไม่มีสิ่งใดจะห้ามได้ ขณะที่ท่านทิ้งสังขารเป็น

เวลา ๑๐.๔๕ น. พอดี

---

*อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ อายุ ๒๑ ปี ณ พัทธสีมาวัดกลางบางแก้ว โดยมี สมเด็จพระสังฆราช (แพ ตีสุสเทโว) ครั้นพระองค์ยังดำรงสมณศักดิ์เป็น สมเด็จพระวันรัต วัดสุทัศน์เทพวราราม เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการจอม เจ้าอาวาสวัดตุ๊กตา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นพระกรรมวาจารย์ พระครูทักษิณานุกิจ (ผัน) วัดสรรเพชญ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นพระอนุสาวนาจารย์

หลังจากหลวงปู่บุญมรณภาพ ท่านได้รับแต่งตั้งตำแหน่งรักษาการเจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว ประมาณ 4 ปี จนกระทั่งปีพ.ศ. 2481 ได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว

ปีพ.ศ. ๒๔๘๒ เป็น พระอุปัชฌาย์ และ ปีพ.ศ. ๒๔๘๓ เป็น เจ้าคณะอำเภอ นครชัยศรี

ลำดับงานปกครอง

พ.ศ. ๒๔๒๙ - ๒๔๗๘ เป็น เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว

พ.ศ. ๒๔๓๓ เป็น เจ้าคณะหมวด

พ.ศ. ๒๔๕๙ เป็น พระอุปัชฌาย์

ลำดับสมณศักดิ์

๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ เป็น พระครูสัญญาบัตร ที่ พระครูอุตรการบดี เจ้าคณะแขวงจังหวัด นครปฐม

๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ เป็น พระครูสัญญาบัตร ที่ พระครูพุทธวิถีนายก เจ้าคณะรองจังหวัด นครปฐม

๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๑ เป็น พระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระพุทธวิถีนายก

เรื่องเล่าขาน หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว

(จากคอลัมน์ อริยะโลกที่ 6 : ครบรอบ 172 ปี-ชาตกาล หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว)

วันศุกร์ที่ 3 ก.ค.2563 น้อมรำลึกครบรอบ 172 ปี ชาตกาล หลวงปู่บุญ ชันธโชติ วัดกลางบางแก้ว จ.นครปฐม ยอดพระเกจิอาจารย์ชื่อดัง ผู้เข้มขลังทางวิทยาคม มีตบะสมาธิและวิถิแห่งญาณแก่กล้า จนเป็นที่ยอมรับยกย่องของ พระคณาจารย์ร่วมยุคร่วมสมัยหลายรูป อาทิ สมเด็จพระสังฆราช (แพ) แห่งวัดสุทัศนเทพวราราม, หลวงพ่อทับ วัดทอง (วัดสุวรรณาราม) บางกอกน้อย, หลวงปู่ภาค วัดห้วยจรเข้ม และอีกหลายรูป

กล่าวกันว่า อาจารย์ของหลวงปู่บุญ มี 2 รูป คือ พระปลัดทองและพระอธิการปาน ที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างมากในการถ่ายทอดสรรพวิชาต่างๆ แต่ที่สำคัญ หลวงปู่บุญ มีชื่อเสียงในการจัดสร้างวัตถุมงคลเครื่องราง “เบี้ยแก้” ที่มีพุทธคุณป้องกันและแก้สิ่งชั่วร้ายเสนียดจัญไร

คณาจารย์ยุคเก่าที่สร้างเครื่องรางประเภทเบี้ยแก้ที่มีชื่อเสียงมากที่สุด มีอยู่เพียง 2 รูปคือ หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว และ หลวงปู่รอด วัดนายโรง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ

แต่ข้อมูลประวัติการเล่าเรียนวิธีจัดสร้างเบี้ยแก้ของหลวงปู่บุญ กลับไม่เป็นที่ปรากฏแต่อย่างใด อาจเป็นไปได้ว่า หลวงปู่รอด เป็นอาจารย์ถ่ายทอดวิชาเบี้ยแก้ให้กับหลวงปู่บุญ ด้วยหลวงปู่รอดนั้น ท่านมีอายุในรุ่นหลังของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) ไม่มากนัก

หลวงปู่รอด เจ้าอาวาสรูปแรกของวัดนายโรง

ตามหนังสือประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร ซึ่งกรมการศาสนาเป็นผู้จัดพิมพ์ ระบุว่า หลวงปู่รอด เป็นสมภารรูปแรกของวัดนายโรง ตั้งนั้นในกระบวนเบ็ญแก่ทั้งหมด เท่าที่พบเห็นกันอยู่ต้องถือว่า เบ็ญแก่ของหลวงปู่รอด วัดนายโรงเก่าแก่ที่สุด

ส่วนสาเหตุที่น่าเชื่อว่า หลวงปู่แขกกับหลวงปู่บุญ มีความสัมพันธ์กัน เพราะว่าพื้นเพเดิมของ หลวงปู่แขก ท่านเป็นชาวนครชัยศรี เช่นเดียวกับหลวงปู่บุญ น่าจะเป็นไปได้ว่า หลวงปู่บุญ อาจจะไปมาหาสู่กับหลวงปู่แขก และได้มาทราบกิตติศัพท์และเกียรติคุณของหลวงปู่รอด วัด นายโรง เมื่อคราวมาเยี่ยมหลวงปู่แขก ที่วัดบางบำหรุ จึงได้ขอเรียนวิชาทำเบ็ญแก่กับหลวงปู่รอด

เบี้ยแก้หลวงปู่รอด วัดนายโรง ธนบุรี

<http://www.amuletheritage.com/p-9.html>

ในบรรดา "เบี้ยแก้" ที่เกจิอาจารย์ชื่อดังมากมายนิยมสร้างกันตามสูตรโบราณเฉพาะของแต่ละท่านนั้น ล้วนทรงพุทธคุณเป็นที่ปรากฏทั้งสิ้น แต่ที่ได้รับความนิยมยกย่องและมีชื่อเสียงที่สุดของไทย ก็คือ เบี้ยแก้ของหลวงปู่รอด วัดนายโรง ธนบุรี หนึ่งใน "เบญจภาคีประเภทเครื่องรางของขลัง"

คนโบราณได้เคยแต่งไว้เป็นคำกลอนอย่างคล้องจอง ถึงพุทธคุณอันลือลั่นเป็นที่ปรากฏดังนี้ ...

หมากดีที่วัดหนัง

ถ้าเบี้ยขลังวัดนายโรง

ไม้ครูคู่วัดอินทร์

ส่วนมิดบินวัดหนองโพธิ์

พิสมรวัดพวงมาลัย

ครึ่งเหลือร้ายวัดโตนดหลวง

ราหูคู่วัดศีรชะทอง

แหวนอักขระต้องวัดหนองบัว

ลูกแร่ที่วัดบางไผ่

ฤทธิ์เหลือร้ายหาใดปาน

ทุกสิ่งล้วนเป็นมงคล

ทั่วทุกคนควรค้นหา

ติดกายยามยาตรา

ภัยมิกล้ามาแผ้วพาน

เบี้ยแก้หลวงปู่รอด วัดนายโรง ธนบุรี

<http://www.amuletheritage.com/p-9.html>

วัตถุมงคล หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว

วัตถุมงคลที่หลวงปู่บุญสร้างนั้นมีมากมาย อาทิ พระหลวงปู่บุญ เจ้าสัว รุ่นแรก, พระหลวงปู่บุญ พิมพ์เศียรโล้นสะดุ้งกลับ เนื้อผงยาจินตามณีและเนื้อดิน หรือแม้แต่เครื่องรางของขลังและเบี้ยแก้ต่างๆ ซึ่งล้วนทรงพุทธานุภาพเป็นที่ยอมรับและนิยมสะสมของบรรดาลูกศิษย์ลูกหาและนักเรียนสะสมพระเครื่องและเหรียญคุณาจารย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในหลวงปู่บุญและพุทธานุภาพที่ปรากฏประจักษ์

หนุมานไม้โพธิ์แกะ หลวงปู่บุญ

<http://www.amuletheritage.com/p-9.html>

หนุมานไม้โพธิ์แกะ พิมพ์กราบบังคมทูล ของหลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว จังหวัดนครปฐม เป็นหนุมานที่สวยงามและหาได้ยากมาก แกะจากไม้โพธิ์ เป็นหนุมานก้มกราบถวายบังคมทูล เขียนด้วยสีไม้โบราณ ปากและคิ้วเป็นสีเขียว ตาเป็นสีน้ำเงิน ฝ่าเป็นสีแดง และลายดอกตัดเส้นด้วยสีทอง มีจารที่อกคมชัดและอกจะอุดด้วยชันโรง

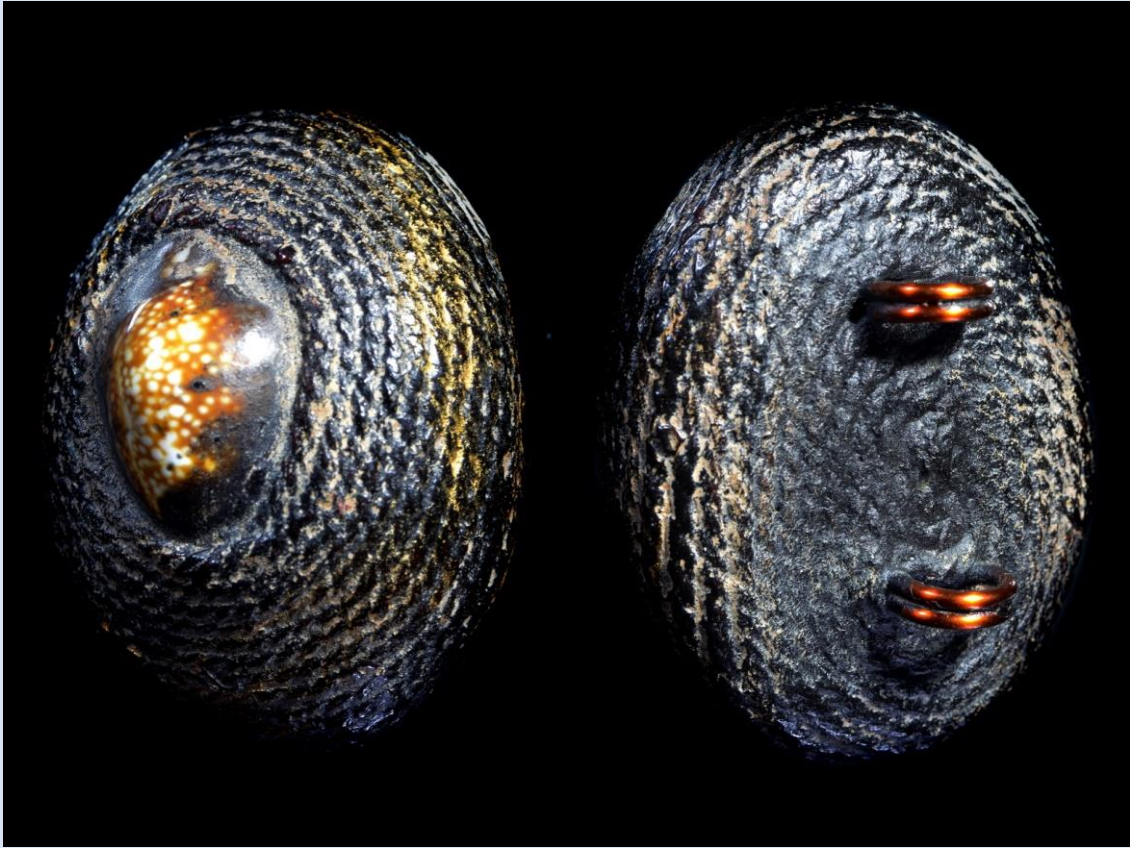
เบี้ยแก้หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว

(บทความโดย พระเล็ก จากหนังสือพิมพ์เสรีชัย)

หลวงปู่บุญ ท่านได้ศึกษาวิชาสร้างเบี้ยแก้มาจากหลวงปู่แขก (ชีปะขาว) สมัยเดียวกับหลวงปู่รอด วัดนายโรง (วัดสัมมัมชผล) ต.บางบำหรุ อ.ตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ลักษณะโดยทั่วไปของเบี้ยแก้สองสำนักนี้จึงคล้ายคลึงกันมากที่สุด

วิธีสร้าง การสร้างเบี้ยแก้ก็คือ การบรรจุพรอทที่ปลุกเสกแล้วเข้าไปในตัวเบี้ยจั้น แล้วหาวิธีอุดเอาไว้ไม่ให้พรอทหนีออกมาข้างนอกได้ ฉะนั้น เกี่ยวกับการใช้พรอทสร้างเบี้ยแก้ จึงมีลักษณะตรงกันข้ามกับการทำลูกอมพรอทลูกสะกดพรอท พระพรอท และเมฆสิทธิ์ลักษณะต่างๆ เพราะอิทธิวัตฤเหล่านี้ใช้พรอทแข็ง ซึ่งเป็นพรอทผสมกับโลหะต่างๆ เช่น ทองแดง เงิน และทองคำ เป็นต้น บางทีก็เรียกว่า “พรอทที่ฆ่าตายแล้ว” ซึ่งจะมีความหมายลึกซึ้งประการใดก็ยังไม่ทราบแน่ชัดนัก ส่วนพรอทที่ใช้บรรจุในตัวเบี้ยจั้น นั้นเป็น พรอทเป็น หรือ พรอทดิน เวลาเขย่าเบี้ยแก้ไกล้ๆ หู จะได้ยินเสียงพรอทกระฉอกไปมา เสียงดัง “ขลุๆ” ซึ่งเรียกว่า “เสียงขลุ” ของพรอท ดังชัดบ้างไม่ชัดบ้าง ขึ้นอยู่กับปริมาณพรอทที่บรรจุปริมาตรของโพรงในท้องเบี้ย และอุณหภูมิฤดูกาลในขณะนั้นๆ ถ้าหากการสร้างเบี้ยแก้กระทำในฤดูร้อน บรรจุพรอทมากจนเต็มปริมาตร และเขย่าฟังเสียงในอากาศร้อนๆ จะฟังเสียงไม่ค่อยได้ยินเลย แต่เบี้ยแก้ตัวเดียวกันลองเขย่าในฤดูหนาวที่อากาศเย็นๆ จะได้ยินเสียงชัดเจนขึ้น

เวลานำพรอทที่ปลุกเสกแล้ว ก็กรอกลงไปท้องเบี้ยจั้นพอประมาณ เอาขันโรงใต้ดินที่ปลุกเสกแล้วอุดยาบริเวณปากร่องใต้ท้องเบี้ยให้สนิทเรียบร้อย แล้วจึงหุ้มด้วยผ้าแดงที่ลงอักขระเลขยันต์

เบี้ยแก้หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว

<http://www.amuletheritage.com/p-9.html>

และปลุกเสกแล้ว เสร็จแล้วจึงเอาด้ายถักหุ้มเป็นลวดทองแดงขดเป็นห่วง เพื่อให้ใช้คล้องสร้อย
แขวนคอหรือทำเป็นสองห่วงไว้ใต้ท้องเบี้ย เพื่อร้อยเชือกคาดเอว

“เบี้ยแก้” ของหลวงปู่บุญนั้นนับว่าเป็นของขลังที่มีกิตติคุณลือกระฉ่อน ในด้านประสพการณ์
และอธิษฐานมากอย่างหนึ่ง และดูเหมือนเป็นมงคลวัตถุที่มีผู้นำไปใช้มากที่สุดก็ว่าได้ เพราะใน
ยุคนั้น จะมีบรรดาชาวบ้านขอให้ท่านทำให้จำนวนไม่น้อย คนนครชัยศรีถ้าบ้านไหนมีลูกชาย ลูก
สาวจำนวนเท่าใด ก็มักจะขอให้หลวงปู่ทำเบี้ยแก้ให้จำนวนเท่ากับบุตรที่มี เพื่อมอบให้ลูกหลาน
ไว้ใช้ ทั้งนี้เพราะเชื่อมั่นในพุทธคุณเบี้ยแก้ของหลวงปู่บุญมาก

วิชาเบี้ยแก้ ของหลวงปู่บุญนั้น เป็นที่ไขว้เขวกันมาก บางคนเข้าใจกันว่า หลวงปู่บุญศึกษาจาก หลวงปู่รอด บางคนก็เข้าใจว่า หลวงปู่บุญ และหลวงปู่รอด วัดนายโรงศึกษาจากหลวงปู่แหก ชีปะขาว

นอกจากนี้ยังมีตำนานเล่าว่า หลวงปู่บุญได้วิชาจากหลวงปู่แหก วัดบางบำหรุ ซึ่งได้วิชาเบี้ยแก้ จากพวกโจรที่มานอนใต้ถุนกุฏิของท่าน ได้ยินพวกโจรคุยกันถึงอำนาจของปรอทใส่ไว้ในเบี้ย ท่านจึงสนใจขอศึกษาวิชานี้ไว้จากพวกโจร แต่จากเรื่องเล่าสื่อหลายกระแสนี้ ก็นับว่ามีประโยชน์ ในการศึกษาค้นคว้าได้มาก

พระลีลา หนึ่งตะลุง หลวงปู่บุญ

พระหลวงปู่บุญ พิมพ์ลีลาหนึ่งตะลุง เนื้อผงยาจินตามณี กล่าวกันว่า สร้างประมาณปี พ.ศ. 2435 -2476

เนื้อผงยาจินตามณี เป็นตำรับยาที่มีคุณอนเนกอนันต์ และมีชื่อเสียงโด่งดังมาก ตำรับยานี้เป็นของ ตกทอดคู่มาที่วัดกลางบางแก้ว ว่ากันว่า ตำรับยานี้เป็นของสมเด็จพระพนรัตน์ วัดป่าแก้ว แห่ง กรุงศรีอยุธยาและตกทอดมาสู่วัดกลางบางแก้ว กรรมวิธีการสร้างที่พิสดารและอนุภาพอัศจรรย์ ยิ่ง ต้องหาตัวว่านยาต่างๆ มาให้ครบตามตำรา ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายอย่าง ว่านยาแต่ละชนิดต้อง นำมาเสกด้วยคาถาแต่ละชนิดไป เมื่อปลุกเสกเครื่องยาแต่ละส่วนแล้ว ก็เอาเครื่องยามาผสม คลุกเคล้ากันโดยมีคาถากำกับด้วยคาถาฤๅษีประสมยาไว้อีกทีหนึ่ง ตัวหินบดยาก็ต้องลงอักขระ ทั้งตัวลูกหินและแม่หินและมีคาถากำกับขณะบดยาด้วย

พระลีลา หน้าตะลุง หลวงปู่บุญ

<http://www.amuletheritage.com/p-2.html>

พระลีลา หน้าตะลุง หลวงปู่บุญ พิมพ์สะดุ้งกลับ

<http://www.amuletheritage.com/p-2.html>

พระหลวงปู่บุญ พิมพ์เศียรโล้นสะตั่งกลับ

พระหลวงปู่บุญ พิมพ์เศียรโล้นสะตั่งกลับ เนื้อผงยาจินตามณี สร้างประมาณปีพ.ศ.2435 -2476

พระเนื้อผง พิมพ์ช่มดอกพิกุล หลวงปู่บุญ

พระเนื้อผง พิมพ์ช่มดอกพิกุล หลวงปู่บุญ เนื้อผงยาจินตามณี กล่าวกันว่า สร้างประมาณปี พ.ศ. 2435 -2476

เนื้อผงยาจินตามณี เป็นตำรับยาที่มีคุณอนเนกอนันต์ และมีชื่อเสียงโด่งดังมาก ตำรับยานี้เป็นของ ตกทอดคู่มา กับวัดกลางบางแก้ว ว่ากันว่า ตำรับยานี้เป็นของสมเด็จพระพนรัตน์ วัดป่าแก้ว แห่ง กรุงศรีอยุธยา และตกทอดมาสู่วัดกลางบางแก้ว กรรมวิธีการสร้างที่พิสดารและอนุภาพอัศจรรย์ ยิ่ง ต้องหาตัวว่านยาต่างๆ มาให้ครบตามตำรา ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายอย่าง ว่านยาแต่ละชนิดต้อง นำมาเสกด้วยคาถาแต่ละชนิดไป เมื่อปลุกเสกเครื่องยาแต่ละส่วนแล้ว ก็เอาเครื่องยามาผสม คลุกเคล้ากันโดยมีคาถากำกับ ด้วยคาถาฤๅษีประสมยาไว้อีกทีหนึ่ง ตัวหินบดยาก็ต้องลงอักขระ ทั้งตัวลูกหิน แม่หินและมีคาถากำกับขณะบดยาด้วย

<http://www.amuletheritage.com/p-2.html>

พระเนื้อผง พิมพ์ซุ้มดอกพิกุล หลวงปู่บุญ

<http://www.amuletheritage.com/p-2.html>

พระเนื้อผงยาจินตามณี หลวงปู่บุญ พิมพ์เจ้าสัว

พระเนื้อผงยาจินตามณี หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว พิมพ์เจ้าสัวชุ่มสมัยที่สร้างเรียกกันว่า พิมพ์เจ้าสัวชุ่มกระจิง กล่าวกันว่า สร้างประมาณปี พ.ศ. 2435 -2476 พุทธลักษณะด้านหน้าเป็นรูปพระพุทธรูป นิ่งขัดสมาธิเพชร บนอาสนะฐานบัวคว่ำบัวหงาย ด้านข้างมีกรอบชุ่มเรือนแก้ว ๒ เส้น ขนานกัน

<http://www.amuletheritage.com/p-2.html>

เหรียญเจ้าสัวหลวงปู่บุญ รุ่นแรก ปีพ.ศ.2477

เหรียญเจ้าสัวหลวงปู่บุญ มีจารของหลวงปู่ เป็นสุดยอดของเหรียญในตำนาน สมัยที่สร้างเรียกกันว่า “เหรียญหล่อซุ้มกระจัง” มีพุทธลักษณะเป็นเหรียญหล่อโบราณ หูเชื่อม ด้านหน้าเป็นรูปพระพุทธ นั่งขัดสมาธิเพชร บนอาสนะฐานบัวคว่ำบัวหงาย ด้านข้างมีกรอบซุ้มเรือนแก้ว ๒ เส้นขนานกัน

ตามประวัติของทางวัดที่บันทึกไว้เหรียญรุ่นนี้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2477 เพื่อแจกเป็นที่ระลึกในงานทำบุญฉลองอายุครบ 7 รอบของหลวงปู่บุญ กรรมวิธีการสร้างเป็นการเททองหล่อพระแบบโบราณ ผู้ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการสร้างครั้งนี้คือ พระวินัยโกศล เจ้าอาวาสวัดกัลยาณมิตร กรุงเทพฯ ในสมัยนั้น

เหรียญเจ้าสัวหลวงปู่บุญ รุ่นแรก ปี 2477 เนื้อทองคำ

<http://www.amuletheritage.com/p-8.html>

เหรียญเจ้าสาวหลวงปู่บุญ รุ่นแรก ปี 2477 เนื้อเงิน

เหรียญเจ้าสาวหลวงปู่บุญ รุ่นแรก ปี 2477 เนื้อทองแดง

เหรียญเจ้าสัวหลวงปู่บุญ รุ่นแรก ปี 2477 เนื้อทองแดงเถื่อน

<http://www.amuletheritage.com/p-8.html>

เหรียญเจ้าสัวหลวงปู่บุญ เนื้อทองแดง รุ่นสอง ปีพ.ศ. 2535

หลวงปู่บุญ รุ่นสอง ด้านหน้าเหมือนรุ่นแรก ทุกประการ โดยกรรมวิธีการถอดแบบจากองค์ที่งดงามที่สุด ด้วยกรรมวิธีการถอดแบบที่ประณีตบรรจง และพิถีพิถันในการหล่อหลอมจัดสร้าง เพื่อให้งดงามสมบูรณ์ทุกเหรียญเสมอเหมือนกัน จะแตกต่างกันที่ด้านหลัง ที่ด้านหลังของเหรียญรุ่นสองบรรจุพระคาถามหาโภคทรัพย์ของหลวงปู่บุญคือ “อะระหัง ภควา นะชาลีติ”

ส่วนการสร้างเหรียญเจ้าสัวรุ่นสองนั้น สร้างเมื่อ พ.ศ. 2535 เพื่อสมทบทุนสร้างพิพิธภัณฑสถานพระพุทธรูปวิถีนายก การสร้างครั้งนั้นมี พลตรีพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล เป็นประธานฝ่ายฆราวาส ซึ่งมีการดำเนินการ วิธีการและการจัดสร้างตามตำรับ หลวงปู่บุญ ตามขั้นตอนต่างๆ อย่างครบถ้วน โดยมีท่านพระครูสิริชัยคณาภิรักษ์ (สนั่น) เจ้าคณะอำเภอนครชัยศรี และเจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว เป็นผู้ดำเนินการ

เหรียญพระพุทธรชินราช หลวงปู่บุญ ปีพ.ศ.2472

เหรียญพระพุทธรชินราช หลวงปู่บุญ ชันธโชติ วัดกลางบางแก้ว เป็นเหรียญที่หลวงปู่ได้สร้างเอาไว้เมื่อปี พ.ศ.2472 เพื่อแจกในงานทำบุญ ซึ่งขณะนั้นท่านอายุได้ 83 ปี มีเหรียญที่สร้างคล้ายๆ กัน ซึ่งเป็นเหรียญของหลวงพ่อวงศ์ วัดบ้านค่าย แต่จะต่างกันที่กليبบัวของหลวงพ่อวงศ์จะน้อยกว่าหนึ่งกليب ซึ่งก็สันนิษฐานได้ว่า เหรียญหลวงพ่อวงศ์สร้างในตอนหลัง

สำหรับ "เหรียญพระพุทธรชินราช" นี้ นับเป็นเหรียญปั๊มครั้งแรกและครั้งเดียวที่หลวงปู่บุญสร้าง ลักษณะเป็นเหรียญรูปเสมา หูในตัว พิมพ์ด้านหน้า ขอบยกกลายกนกอย่างสวยงาม ภายในกนกมีดอกกรักร้อยเป็นพวงมาลัย ตรงกลางเป็นรูปจำลองพระพุทธรชินราช วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จ.พิษณุโลก เต็มองค์ประทับนั่งขัดสมาธิราบ ห่มจีวรเฉียงพาดสังฆาฏิ สะพายลูกประคำ เหนืออาสนะฐานบัวคว่ำบัวหงาย อยู่ภายในซุ้มเรือนแก้ว ด้านข้างทั้งสองของยอดซุ้มมีอักขระขอมอ่านว่า "พุทธา" พิมพ์ด้านหลัง เป็นหลังเรียบ ตรงกลางเป็นยันต์ "ตรีนิสิงเห" ภายในช่องยันต์มีอักขระขอมอ่านว่า "นะ มะ พะ ทะ" "อะ ระ หัง" "หัง ระ อะ" "พุท ธะ สัง มิ" และ "อิสิ วา สุ"

เหรียญพระพุทธรชินราช หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว จ.นครปฐม นับเป็นเหรียญจำลองพระพุทธรชินราชเหรียญหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่ามีความงดงามมาก กอปรกับพุทธคุณขององค์พระและความเลื่อมใสในตัวผู้สร้าง จึงเป็นเหรียญที่ได้รับความนิยมอย่างสูงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เหรียญพระพุทธรชินราช หลวงปู่บุญ ปีพ.ศ.2472

<http://www.amuletheritage.com/p-8.html>

เหรียญพระแท่นดงรัง ปีพ.ศ. 2472 วัดพระแท่นดงรัง

เหรียญพระแท่นดงรัง จัดสร้างปีพ.ศ. 2472 เพื่อบูรณะวัดพระแท่นดงรัง อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดย หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ในการปลุกเสกพร้อม พระคณาจารย์ในยุคนั้น หลวงพ่อเปลี่ยน วัดใต้ หลวงปู่ดี วัดเหนือ และ หลวงปู่เหรียญ วัดหนองบัว

เหรียญพระแท่นดงรัง ปีพ.ศ. 2472 วัดพระแท่นดงรัง

<http://www.amuletheritage.com/p-8.html>

วัดกลางบางแก้ว

วัดกลางบางแก้วเป็นวัดราษฎร์เก่าแก่ วัดหนึ่ง ไม่เคยมีใครเขียนประวัติไว้ และทั้งสมัยก่อนไม่มีใครใคร่สนใจในเรื่องประวัติ และก็ไม่มีความสำคัญอันใดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ จะสอบถามท่านผู้เฒ่าผู้แก่ก็หาผู้รู้ยาก จึงอาศัยสอบถามจากท่านเจ้าคุณพระพุทธรวิธินายก (หลวงปู่เพิ่ม ปุณฺณวสโน เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว พ.ศ.2481-2526) ซึ่งท่านก็เคยได้ฟังจากท่านเจ้าคุณพระพุทธรวิธินายก(บุญ ขนธโชติ เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว พ.ศ.2429-2478) ซึ่งหลวงปู่เพิ่มท่านได้เล่าให้ฟังว่า

วัดกลางบางแก้วเป็นวัดราษฎร์ แต่เดิมชื่อว่า วัดคงคาราม คนทั่วไปแถบบริเวณนครชัยศรีนี้ มักเรียกว่า วัดกลาง เพราะ ตั้งอยู่ปากคลองบางแก้ว ตำบลปากน้ำ แขวงเมืองนครชัยศรี และตำบลปากน้ำ ในปัจจุบันเปลี่ยนเป็น ตำบลนครชัยศรี ครั้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เสด็จตรวจราชการตามลำน้ำนครชัยศรี (ลำน้ำท่าจีน) ได้เสด็จขึ้นทอดพระเนตรวัดทรงตรัสถามมรรคทายกวัด ชื่อ นายโປ้ะ ชมภูนิช ทูลว่าชื่อ วัดคงคาราม ทรงเห็นว่าเป็นวัดที่อยู่ริมแม่น้ำนครชัยศรีตรงปากคลองบางแก้ว และในละแวกนั้นมีวัดใกล้เคียงอีกสองวัด ซึ่งมี อาณาเขตวัดติดต่อกัน คือ

ด้านทิศใต้ติดต่อกับวัดใหม่สุปติษฐาราม

ด้านทิศตะวันตกติดต่อกับ วัดตุ๊กตา

จึงได้ทรงประทานชื่อให้ใหม่ว่า “วัดกลางบางแก้ว” ตรงกับสมัยที่พระพุทธรวิธินายก (บุญ ขนธโชติ) เป็นเจ้าอาวาสในสมัยนั้น แต่นั้นมาจึงใช้ชื่อ วัดกลางบางแก้ว เป็นทางราชการมาจนถึงปัจจุบันนี้

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส
พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

วัดกลางบางแก้ว หรือ วัดคงคารามนี้ เข้าใจว่าคงเป็นวัดโบราณเก่าแก่สร้างมาแต่สมัย
กรุงศรีอยุธยา หรือ ตอนปลายของยุคอุทู่ทอง จากสภาพโบราณวัตถุภายในวัด เป็นต้นว่า อุโบสถ
ใบเสมา และวิหาร ตลอดจนพระพุทธรูปหินทรายแดง ซึ่งเป็นพระประธานในอุโบสถ คือ หลวง
พ่อโต และ ปรากฏตามรอยจารึกว่า ได้ตั้งวัดเมื่อปี พ.ศ. ๑๘๙๕ และ ได้รับพระราชทาน
วิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. ๑๙๐๕

รูปปั้นหลวงปู่บุญ หลวงปู่เพิ่ม

วัดกลางบางแก้วนี้ ได้รับการปฏิสังขรณ์ ซ่อมสร้างสืบต่อกันเรื่อยมา และหากพิจารณาดูสภาพโดยทั่วไปแล้ว ก็พอจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นวัดที่เคยเจริญรุ่งเรืองมาแต่สมัยอดีต เพราะมีถาวรวัตถุหลายอย่างที่แสดงให้เห็นว่าได้มีการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์สืบเนื่องกันต่อมา เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถ และภาพจิตรกรรมฝาไม้สักทองด้านในหอไตร ซึ่งมีความงดงามมาก อันแสดงถึงฝีมือช่างเมื่อครั้งยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และวัดนี้คงมีมาก่อนท่านกวีเอกสุนทรภู่ (พระสุนทรโวหารมีชีวิตรในช่วง พ.ศ. 2329 - พ.ศ. 2398) ท่านและนายมีลูกศิษย์เดินทางไปนมัสการพระแท่นดงรังและได้เขียน นิราศพระแท่นดงรัง ไว้ คือ ได้ผ่านปากคลองบางแก้ว เข้าคลองบางแก้วไปขึ้นแพก่อนที่วัดท่าไทร เพื่อเดินทางไปพระแท่นดงรังในสมัยก่อน ดั่งมีข้อความในนิราศกล่าวถึงดังนี้

ถึงบางแก้วมองเขม้นไม่เห็นแก้ว

เห็นแต่แนวคงคาพฤษาสลอน

มีวัดหนึ่งโตใหญ่ใกล้สาคร

สง่าอนช่อฟ้าศาลาตะพาน

ดูเบื้องบนอวาสก็ลาดเลื่อน

ต้นตะเคียนร่มรกปรกวิหาร

อีกทั้งสระโกสุมปทุมมาล

บ้างตุมบานเกสรอ่อนละออ

พื้คิดถึงบัวทองของน้องแก้ว

ยังผ่องแผ้วพรรณรายสีดายนอ

กำลังสดมิได้เศร้าน่าเกล้าคลอ

พื้เคยขอชมเล่นไม่เว้นวัน

ตั้งแต่พื้จำพราภมาจากน้อง

มิได้ต้องบัวทองประคองขวัญ

ชมแต่บัวริมน้ำยิ่งรำพรรณ

แสนกระสันโศกเศร้ายจนเข้าคลอง

ฉะนั้น ตามความใน นิราศพระแท่นดงรังของสุนทรภู่นี้ แม้จะไม่ได้กล่าวออกชื่อวัด ก็เป็นวัดอื่น

ไปไม่ได้ เพราะตอนปากคลองแม่น้ำ มีอยู่วัดเดียว และนิราศนี้เข้าใจว่าแต่งในสมัยปลาย

รัชกาลที่ ๒ (พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) หรือ ตอนต้นรัชกาลที่ ๓

(พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และวัดนี้ต้องมีมาก่อนแต่งนิราศ

แน่ จนเห็นต้นตะเคียนรกปรกวิหาร จึงสันนิษฐานว่า คงเป็นวัดโบราณสร้างในสมัยกรุงศรี

อยุธยา แต่ใครจะเป็นผู้สร้างนั้นหาทราบไม่ หรือ จะยืนยันว่าสร้างในสมัยใดก็ไม่อาจจะยืนยันได้

สิ่งที่น่าสนใจภายในวัด

หอไตรตั้งอยู่ข้างหอระฆัง ติดกับด้านหลังของอาคารอนุสาวรีย์ที่ประดิษฐานรูปหล่อเหมือนหลวงปู่บุญและหลวงปู่เพิ่ม ใกล้กับ อาคารที่ทำการมูลนิธิพระพุทธวิถีนายก หอไตรมีลักษณะเป็นเรือนไม้ทรงไทยสวยงาม ตั้งอยู่กลางสระน้ำ มีขนาดกว้าง ๑๐.๔ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สระน้ำเป็นสระที่ขุดขึ้นสำหรับหอไตรโดยเฉพาะ ผนังทั้งสี่ด้านก่ออิฐกรุแน่นหนาโดยรอบ สระน้ำมีขนาดรับกับหอไตรพอดี ภายในหอไตรนี้ แต่เดิมเป็นที่เก็บคัมภีร์ และสมุดข่อยของทางวัดบรรจุอยู่ ตู้ลายรดน้ำจำนวน ๕ ตู้ และของเก่าบางอย่าง เอาไว้ ค่อนข้างหนาแน่น และไม่เป็นระเบียบ ปัจจุบัน ทางวัดได้นำคัมภีร์สมุดข่อย และข้าวของต่างๆ ไปจัดแสดงไว้อย่างเป็นระเบียบ ในพิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก ซึ่งเป็นอาคารใหญ่ทางด้านหน้าของหอไตร ตัวหอไตรปัจจุบันจัดทำความสะอาด เพื่อให้มีสภาพดีที่สุด และมีอายุยืนยาวต่อไป

Pattipang Ekapanyakul
Art2514

มณฑปรอยพระพุทธรบาทจำลอง

ประวัติ "มณฑปรอยพระพุทธรบาทจำลอง"

พระพุทธรวิถีนายก (หลวงปู่บุญ) อดีตพระราชาคณะฯ เจ้าอาวาสฯ และประธานกรรมการคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี สร้างเมื่อปี ๒๔๓๓ พระครูสถิตยบุญเขต เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว กับเหล่าผู้สืบสานศรัทธา มีมติจัดกิจ ปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุที่หลวงปู่บุญสร้างไว้ให้มีอายุยืนยาวสืบไป มณฑปพระพุทธรบาทฯ มีอายุเก่าแก่ถึง ๑๐๐ กว่าปี วัสดุจึงเสื่อมโทรมไปบ้างตามกาลเวลาและในช่วงของปี ๒๕๕๔ ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมใหญ่ จนทำให้รากฐานทรุดเอียง *จากนั้นประมาณปี ๒๕๕๗ (ถ้าข้อมูลไม่ผิด) ตามความเห็นคณะสงฆ์และ

กรรมการวัดควรจัดหาทุนซ่อมแซมมณฑปรอยพระพุทธรบาทจำลองเพื่อไม่ให้ชำรุดไปมากกว่านี้ เพื่อเป็นอนุสรณ์ หรือที่หลวงปู่บุญสร้างไว้เพื่อเจตจำนงสักการะรอยพระบาท ที่วัดกลางบางแก้ว มีประเพณีประจำปีปิดทองรอยพระพุทธรบาทจำลองในวันมาฆบูชา ของทุกปี สืบมา คณะสงฆ์ และกรรมการวัด จึงจัดสร้างพระเจ้าสุวรรณทัมน์ ตำรับหลวงปู่บุญ เพื่อนำทุนมาปฏิสังขรณ์ มณฑปพระพุทธรบาทจำลอง จากนั้นก็ได้ทำการ บุญบูรณะปฏิสังขรณ์ เสร็จแล้วสวยงามดังที่เห็น ในปัจจุบัน

ใน ๑ ปีจะเปิดให้เข้าสักการะบูชา ปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น ในช่วงวันมาฆะบูชาและจะเปิดเพียง ๓ วันเท่านั้น (ตามข้อมูลที่ได้มา) ฉะนั้นถ้าไปช่วงอื่นก็ได้ชมรอบๆ นอกศิลปะปูนปั้นสวย จุดที่ตั้งของมณฑปจะเห็นเด่นเป็นสง่าเมื่อเข้าไปในวัดมองไปทางทิศใต้ แล้วหันหน้าไปทางแม่น้ำมองไปทางซ้ายก็จะเห็น อยู่ตรงข้ามกับ อาคารอนุสาวรีย์ หลวงปู่เพิ่ม หลวงปู่บุญ หลวงปู่เจือ

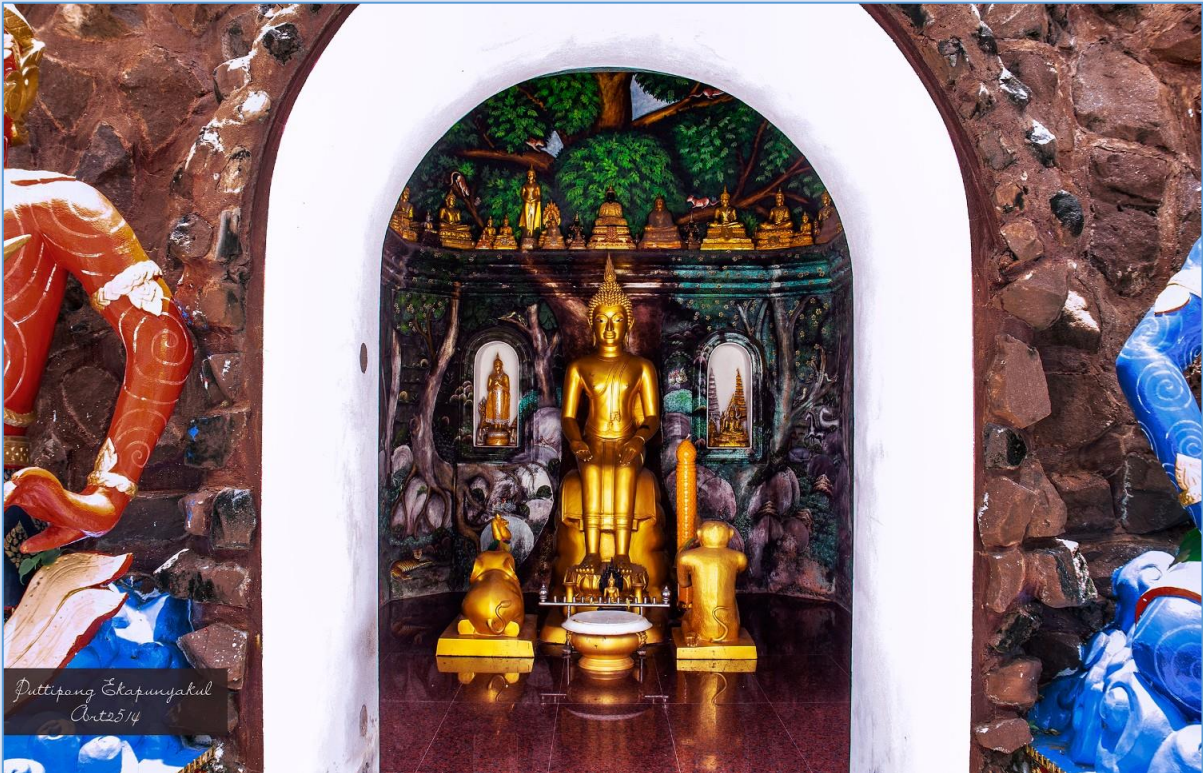

*Puttipang Ehapunyakul
Art2514*

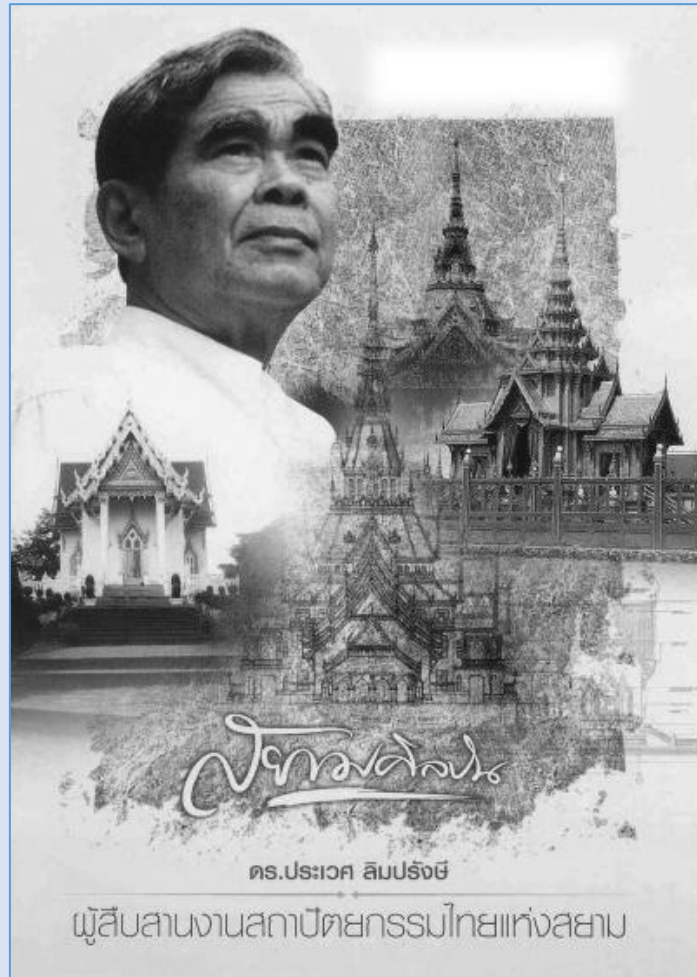

พระอุโบสถใหม่ (ประดิษฐานหลวงพ่โต)

พระอุโบสถหลังใหม่สวยงามตื่นตาตื่นใจ ภายในโบสถ์นี้จะประดิษฐานหลวงพ่โต พระประธาน ประวัตติ พระอุโบสถสร้างใหม่ จากคำบอกเล่าของ สุธน ศรีหิรัญ ผู้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการสร้าง กล่าวไว้ว่า... หลังเดิมถูกไฟไหม้ เมื่อวันที่ ๙ ก.ค.๒๕๔๑ พระครูสิริชัยคณารักษ์ มีดำริร่วมแรง ร่วมใจชาวบ้าน และผู้มีจิตศรัทธาส่งสร้างขึ้นมาใหม่ โดย อาจารย์ประเวศ ลิมปรังษี ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรม) ผู้เคยออกแบบพระอุโบสถวัดพุทธประทีป ณ มหานคร ลอนดอน พลัปลพลาพระราชพิธีบวงสรวง สมเด็จพระบรมมหาราชวัตรียาธิราช ณ ท้องสนามหลวง พระเมรุมาศพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีฯ และบูรณะ พระธาตุพนม เป็นผู้ออกแบบ เริ่มวางศิลาฤกษ์ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๒ ขั้นตอนการทำลวดลาย ประดับโบสถ์ นพวัฒน์ สมพิน ผู้เชี่ยวชาญศิลปะ แผนกช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ช่วยดูแลใน ขั้นต้น ช่างทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ และ ช่างสุวรรณ ภัทรพลแสน ช่างปูนปั้นฝีมือดีจังหวัดเพชรบุรี ทำงานลวดลายปูนปั้นประดับโบสถ์ทั้งหมด โดยการผสมผสานกระเบื้องเครื่องลายคราม และ ถ้วยชามเบญจรงค์ ประดับสลับทกแต่งลวดลายระหว่างปูนปูนสด ทดแทนการใช้สีและทอง ทำให้มั่นคงถาวรมากขึ้น ซึ่งเครื่องลายครามส่วนหนึ่งเป็นกระเบื้องลายครามแตกหักจากพิพิธภัณฑ พระพุทธวิธีนายกฯ

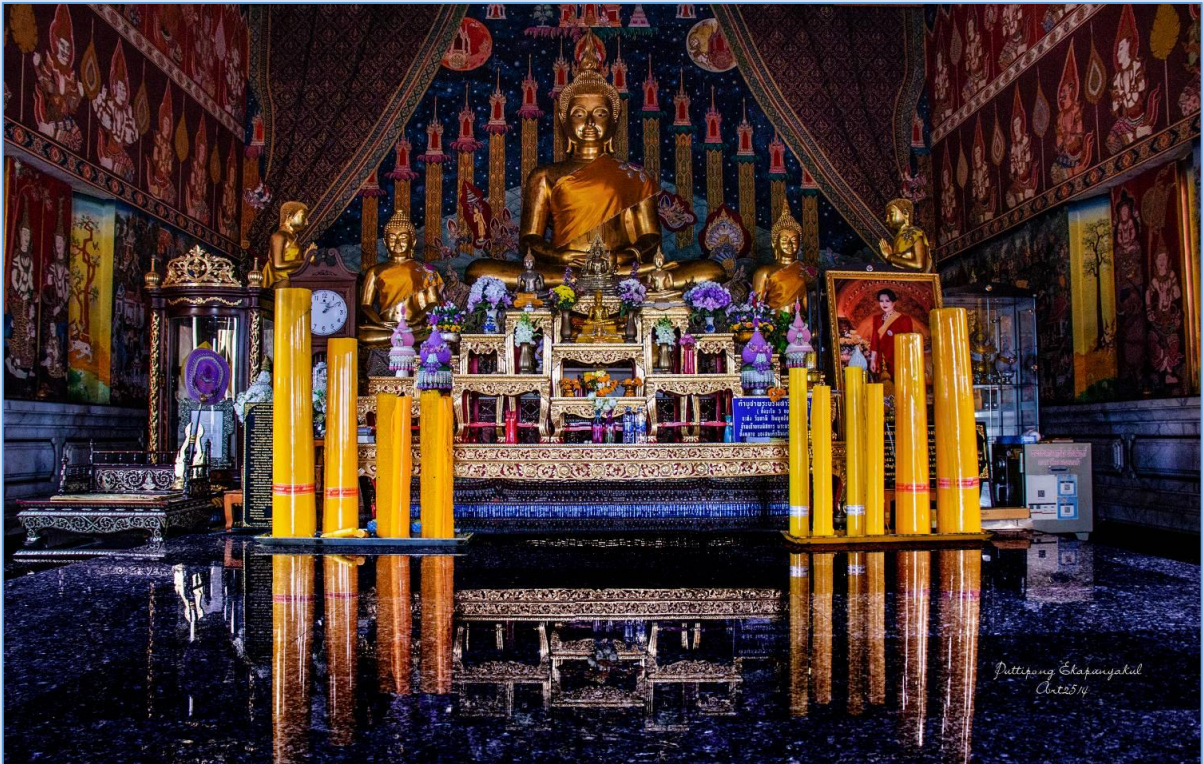
ใต้ฐานพระประธาน "หลวงพ่โต" มีการทำเป็นห้องขนาดใหญ่ไว้เก็บ "หม้อดินบรรจุอัฐิ" ที่รื้อมา จากฐานชุกชีเดิม ซึ่งบรรจุใหม่ในโถเบญจรงค์สวยงาม นิมนต์พระทำบังสุกุลอุทิศส่วนกุศลให้อัฐิ เหล่านี้ด้วย ด้านผนังหลังโบสถ์จำลองลายปูนปั้นชั้นสุดยอดของศิลปะอยุธยาจาก

วัดไผ่ อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี ตามคำแนะนำของ อาจารย์อวบ สาณะเสน ที่เข้ามาช่วยดูแลงาน
จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถ หน้าบัน ชุ่มประตุ และหน้าต่างโบสถ์ ใช้เหรียญเจ้าสัวไว้ตรง
กลางด้านบน เพราะโบสถ์หลังนี้สำเร็จลงได้ด้วยเงิน ๑๐ ล้านบาทแรก ส่วนที่เหลือจากการสร้าง
เหรียญเจ้าสัว พ.ศ.๒๕๓๕ เสนารอบโบสถ์เป็นรูปสี่เหลี่ยม และใส่รูปเหรียญเจ้าสัวไว้ด้วย
สำหรับลูกนิมิตหินเนื้อแข็ง จาก อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี ๙ ลูกนั้น สุชน ศรีหิรัญ และภรรยา เป็น
ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ตั้งลูกนิมิตให้คนปิดทองบูชา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓-๒๕๕๒ รวมเป็น
เวลา ๙ ปี

<https://pantip.com/topic/40237183>

ทำลวดลายประดับโบสถ์ โดย นพวัฒน์ สมพันธ์ แผนกช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร

ช่างทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์ และ ช่างสุวรรณ ภัทรพลแสน ช่างปูนปั้นฝีมือดีจังหวัดเพชรบุรี
ทำงานลวดลายปูนปั้นประดับโบสถ์ทั้งหมด

<https://pantip.com/topic/40237183>

การผสมผสานกระเบื้องเครื่องลายคราม และถ้วยชามเบญจรงค์ ระดับสลักตกแต่ง
ลวดลายระหว่างปูนปลาสเตอร์ ทดแทนการใช้สีและทอง ทำให้มั่นคงถาวรมากขึ้น

<https://pantip.com/topic/40237183>

*Puttipang Ekapungkul
Art25/4*

เจดีย์

เจดีย์ด้านหลังของพระอุโบสถที่ตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบลายคราม สลับกับลวดลายปูนปั้นที่สวยงาม เช่นเดียวกับพระอุโบสถ จะออกแนวเขมรฯผสมผสาน ไม่พบประวัติข้อมูล รู้แต่ว่าได้ทำการสร้างครอบเจดีย์เดิมครั้งเดียวกับที่ได้สร้างพระอุโบสถใหม่ที่หลังเดิมโดนไฟไหม้ไปเมื่อวันที่ ๙ ก.ค.๒๕๔๑

นอกจากชมเจดีย์แล้ว ต้องชมเสมาหลังพระอุโบสถ จะไม่เหมือนเสมาข้างหน้าที่ฐานเสมาด้านหลังนี้จะเป็นศิลปะปูนปั้นดูดีดีจะแฝงล้อเลียนบุคคลทางการเมืองสมัยหนึ่งด้วย ก็เป็นศิลปะอารมณ์ ชัน ของช่างปั้นเขา

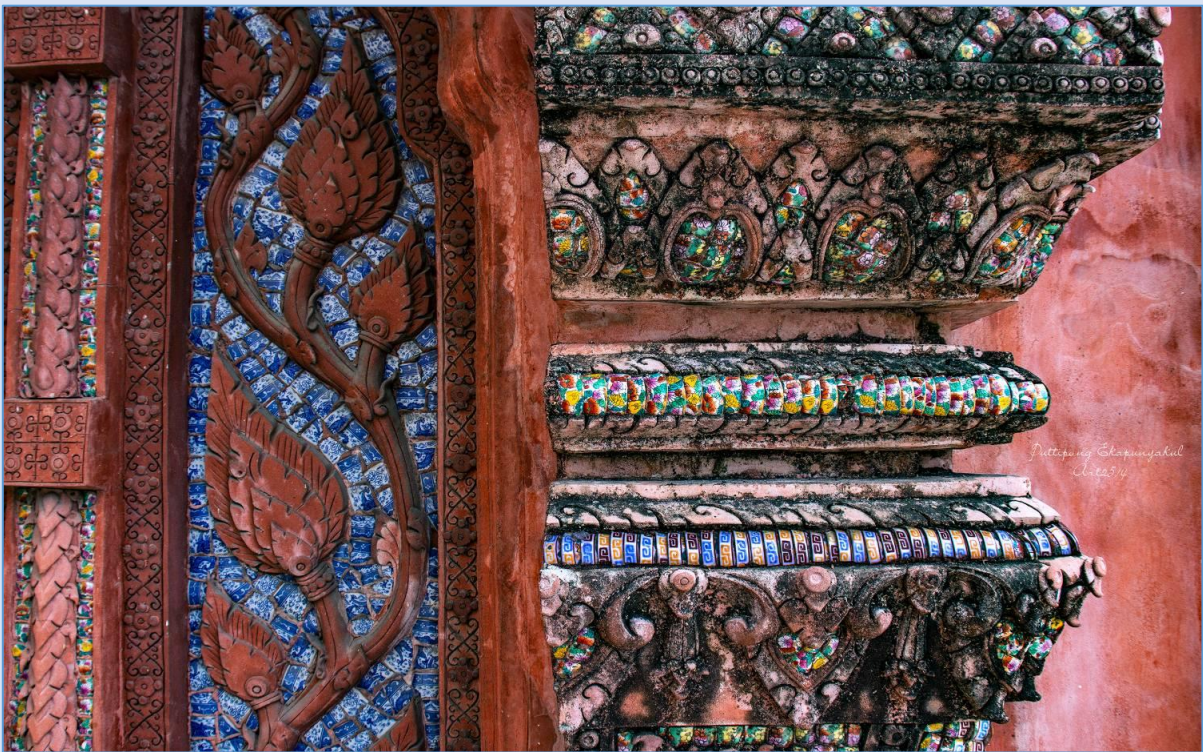

*Puttipang Ekapanyakul
Art2514*

<https://pantip.com/topic/40237183>

*Pattipong Ekapanyakul
Art25/4*

กาดานูชา ตาขีบรมครู
หน้าไม้ ๙ (3 องค์)
โอม ศาวิไลย ฤทธิโยม นะระทะ
โอม ศา ระมะมฤตา สะนิทา ศาระมะระ
คะ ระ มะระพันธุละ สะชา ศาระมะระ
คะ ระ มะระวิพยุท ภาวณิม ศาระมะระ
คะ ระ มะระสรณิ มะระนะ เทวะ เทวะ

*Puttipang Ekapanyakul
Art 25/4*

วิหาร ประดิษฐานหลวงพ่อพะชรรัตน์

วิหาร ประดิษฐานหลวงพ่อพะชรรัตน์ เป็นวิหารเก่าแก่ของวัด ภายใน ประดิษฐาน หลวงพ่อพะชรรัตน์ วิหารนี้จากที่ได้ข้อมูลมาสร้างเมื่อปี ๒๔๗๓ และได้บูรณปฏิสังขรณ์อีก เมื่อ ปีพ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑ เมื่อเดินเข้าไปทางประตูวิหารก็จะเห็นศาลาสองข้างก่อนถึงวิหาร ข้างบนหลังคาศาลาทั้ง 2 ฝั่งนี้จะเป็นรูปปูนปั้น เป็นรูปเทวดา นางฟ้า ยักษ์ และอื่นๆ น่ารักแปลก ตาดี เดินตรงต่อไปก็จะเห็นประตูหน้าวิหารเป็น 2 ประตูลักษณะซุ้มประตูเป็นลักษณะแบบ มงกุฎ หน้าต่างของวิหารก็เช่นเดียวกัน รอบตัวอาคารวิหารจะมีเจดีย์สีทองอยู่ทั้ง 4 มุม แต่ ด้านหลังวิหารจะมีเจดีย์ใหญ่สีทองตรงกลาง (แต่เดิมสีขาว) ลักษณะการจัดวางแบบเดียวกับพระ อุโบสถใหม่ รอบๆวิหารก็จะมีกำแพงรั้ว ก็จะมีเจดีย์เล็กๆ เป็นเจดีย์บรรจุกระดูกผู้วายชนเรียง อยู่ข้างกำแพง บรรยากาศทั่วไป ชล้งดี และเต็มไปด้วยน้องๆก็ไ้เจ้าถิ่นคุ้มวิหารนี้

<https://pantip.com/topic/40237183>

*Puttipang Ekapanyakul
Art25/4*

*Puttipang Ekapanyakul
Art2514*

พิพิธภัณฑ์พระพุทธรวิถีนายก

พิพิธภัณฑ์พระพุทธรวิถีนายก ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2526 เพื่อระลึกถึงหลวงปู่บุญ หรือ ท่านเจ้าคุณพระพุทธรวิถีนายก โดยมีการจัดแสดงสิ่งของทั้งหมด 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่หนึ่ง จัดแสดงประวัติและข้าวของเครื่องใช้ของหลวงปู่บุญและหลวงปู่เพิ่ม เครื่องรางของขลัง วัตถุมงคลและพระบูชาของหลวงปู่ อีกส่วนหนึ่งจัดเป็นเรื่องด้วยยาไทย สมุนไพร ยารักษาโรค ปฏิทินโหราศาสตร์เขียนด้วยลายมือหลวงปู่ รูปปั้นและรูปถ่ายของหลวงปู่ นอกจากนี้ยังมี คัมภีร์ไบเบิลาน สมุดข่อย ตำราโหราศาสตร์ ตำรายาไทย สมุดภาพพระมาลัย

ชั้นที่สอง จัดแสดงเครื่องถ้วยชามของใช้ แก้วเจียรระโน เครื่องทองเหลือง ธรรมาสันนุกของหลวงปู่บุญ ซึ่งพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า อาทิตย์ทิพอาภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8 สร้างถวาย

ชั้นที่สาม จัดแสดงพระพุทธรูปเงิน และพระบูชาไม้แกะ ธรรมาสันนุกบุษบกเก่าสลักไม้ลงรักปิดทอง และกุฎิเก่าของหลวงปู่ที่นำมาประกอบใน ลักษณะเดิม เพื่อประดิษฐานหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ เหมือนกับสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

พิพิธภัณฑ์เปิดทุกวันพฤหัสบดี - อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ค่าเข้าชมผู้ใหญ่ 20 บาท เด็กนักเรียน นักศึกษา 10 บาท (เข้าชมเป็นหมู่คณะ ต้องทำหนังสือจดหมายติดต่อล่วงหน้า เรียน เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว)

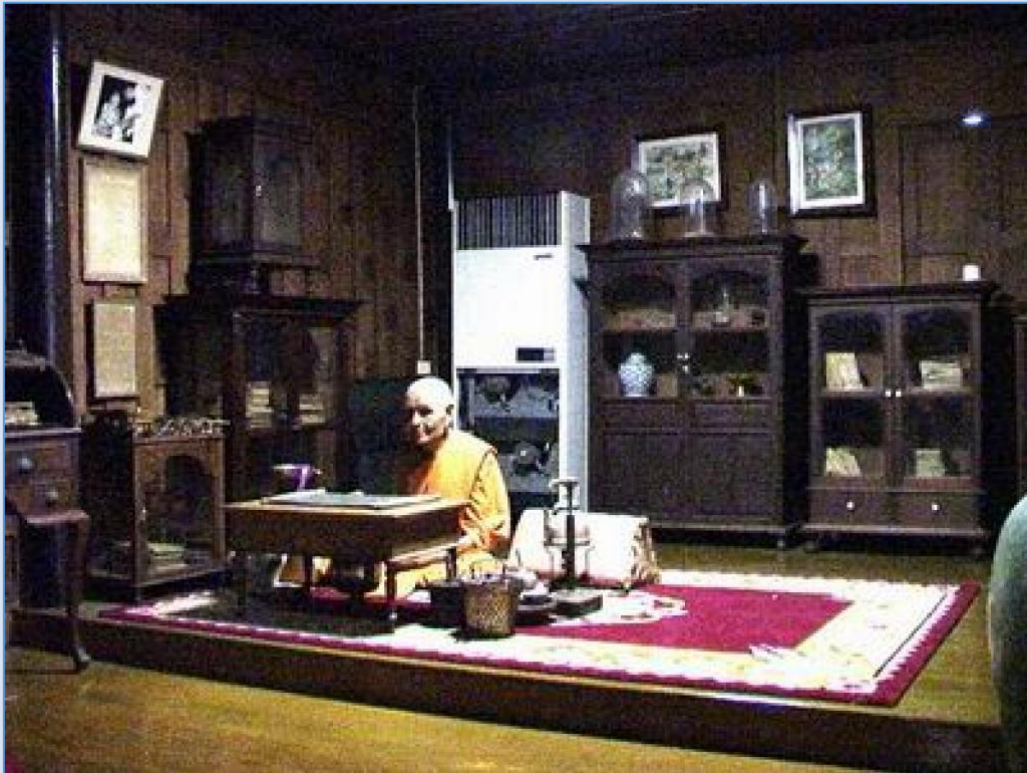

สายหมอกและก้อนเมฆ

สายหมอกและก้อนเมฆ

รูปปั้นของหลวงปู่บุญ ภายในพิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก

Pattipong Ekapanyakul
Art.2514

แผนผังสถานที่ภายในวัดกลางบางแก้ว

1. ศาลาโรงครัว
2. ห้องน้ำ
3. แทงน้ำ
4. ศาลาเพิ่มบุญ
5. เมรุ
6. กุฏิพระ
7. อุโบสถ
8. ทอระฆัง
9. วิหาร
10. พิพิธภัณฑ์
11. โรงเรียนปริยัติธรรม
12. หอไตรภูก
13. อนุสาวรีย์หลวงปู่
14. ห้องรับแขก
15. ศาลาชาयน้ำ
16. หอบุญอุณาสุรณ์
17. กระโจมแคระ
18. ผลทพ
19. ศาลาการเปรียญ
20. ศาลาตักบาตร
21. ชุมประค

ที่มา : จามเทวี, Dharma-Gateway, <http://www.dharma-gateway.com/> , หลวงปู่บุญ
ชนธโชติ วัดกลางบางแก้ว จ.นครปฐม.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม, <http://www.nkppao.go.th/> , วัดกลางบางแก้ว
(Wat Klang Bang Kaew).

Sangkhatikan, <https://sangkhatakan.com/> , พระพุทธวิถีนายก (เพิ่ม ปุณฺณวสโน).

Sangkhatikan, <https://sangkhatakan.com/> , พระธรรมปิฎก
(น่วม จนฺทสุวณฺโณ ป.ธ.๕).

Sangkhatikan, <https://sangkhatakan.com/> , พระวินัยกิจโกศล
(ตรี จนฺทสโร ป.ธ.๗).

สายหมอกและก้อนเมฆ, <http://www.bloggang.com/> , วัดกลางบางแก้ว อ.นครชัยศรี
จ.นครปฐม, โพสต์ 17 เมษายน พ.ศ. 2556.

Puttipong Ekapunyakul (Art2514), <https://pantip.com/topic/40237183> ,
วัดกลางบางแก้ว, โพสต์ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2563 และ 3 ตุลาคม พ.ศ.2563.

พิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย , ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน),
<https://db.sac.or.th/museum/> , พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก.

ผศ.รังสรรค์ ต่อสุวรรณ, <https://th-th.facebook.com/rangantorsuwan/> ,

หนุมานไม้โพธิ์แกะ หลวงปู่บุญ, โพสต์ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2559.

ราม วัชรประดิษฐ์ , www.khaosod.co.th/newspaper-column/ , เกรียนพระพุทธร

ชินราช หลวงปู่บุญ ชันธโชติ วัดกลางบางแก้ว, โพสต์ 28 พฤศจิกายน

พ.ศ.2551.

แทน ท่าพระจันทร์, www.khaosod.co.th/newspaper-column/ , เกรียนพระพุทธร

ชินราช หลวงปู่บุญ ชันธโชติ วัดกลางบางแก้ว, โพสต์ 26 ตุลาคม

พ.ศ. 2559.

คม ชัด ลึก, www.komchadluek.net/ , เกรียนเจ้าสัวหลวงปู่บุญ รุ่นสอง, โพสต์ 13

ตุลาคม พ.ศ.2559.

คอลัมน์ อริยะโลกที่ 6, Khaosod, <https://www.khaosod.co.th/> ,

ครบรอบ 172 ปี-ชาตกาล หลวงปู่บุญ วัดกลางบางแก้ว,

โพสต์ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2563.

amuletheritage.com